

Ткаченко М.О. НТУ «ХПІ», м Харків

Стратегія управління інноваційним потенціалом енергозбереження

Найважливішою умовою переходу до стійкого розвитку будь-якої держави є енергоефективність економіки. Сьогодні енергоємність сучасної української економіки значно перевищує рівень, досягнутий в індустріjno-розвинутих країнах. Цей факт ускладнює вирішення проблеми забезпечення довгострокового зростання української економіки, яку можливо вирішити тільки завдяки активізації інноваційної діяльності через використання ресурсозберігаючих технологій, які забезпечують зниження собівартості продукції а, таким чином, підвищують її конкурентоспроможність.

Необхідність енергозбереження та підвищення енергоефективності постійно декларувались як за радянських часів, так і в період незалежності України. З цією метою приймалися закони та інші нормативні акти, державні програми, створювались нові державні органи, витрачались значні бюджетні кошти, але все це не принесло суттєвого ефекту - українська економіка і надалі залишається надзвичайно енерговитратною.

Незважаючи на ряд позитивних моментів у законодавчій базі енергозбереження, відношення до цієї проблеми залишається колишнім. Менталітет наших керівників не змінюється, рівень впровадження енергоефективного обладнання не збільшується, розроблені регіональні й державні програми енергозбереження не стимулюють структурну перебудову енергоспоживання. Отже, потенціал енергозбереження України майже не використовується і ситуація в області підвищення енергоефективності економіки практично залишилася без істотних змін, а чергове підвищення ціни на енергоносії без сумніву приведе до підвищення вартості товарів і послуг та зниженню конкурентоспроможності української продукції [1].

Бар'єри на шляху енергозбереження можна умовно поділити на організаційні, економічні та управлінські. До першої групи відносять недостатню інформованість підприємств про нові методи енергозбереження, консерватизм споживачів, відсутність зацікавленості у енергозбереженні енергопостачальних організацій тощо. Серед економічних бар'єрів можна виділити високі витрати та високі ризики під час впровадження інноваційних технологій, недостатність інвестиційних коштів, високу вартість кредитів та інші. Головною управлінською причиною є неефективність або повна відсутність стратегій та планів енергозбереження на промислових підприємствах [2].

Всі ці та інші проблеми на шляху енергозбереження потребують негайного вирішення шляхом вдосконалення існуючих та розробки нових механізмів управління енергозбереженням на макро- та макрорівні.

По-перше, потребує вдосконалення механізм державного регулювання в сфері енергозбереження. Саме держава повинна стежити за тим, щоб вчені концентрували свою увагу на таких розробках, на які існує попит на ринку. Це першочергове завдання державної політики енергозбереження, основною метою якої є збереження інтелектуального потенціалу ринку енергозберігаючих технологій та забезпечення високого рівня ефективності його використання.

По-друге, стає необхідною розробка стратегії управління інноваційним потенціалом енергозбереження промислового підприємства. Вивченням цієї категорії займався російський вчений Тарасов, який запропонував розглядати її, як сукупність ряду складових, кожна з яких вносить свою частку в загальний інноваційний розвиток [3]. Узагальнюючи дослідження Тарасова та інших вчених, які вивчали інноваційний потенціал, поняття «інноваційний потенціал енергозбереження» можна визначити, як комплексну характеристику, яка відображає спроможність підприємства максимально ефективно використовувати енергетичні ресурси за допомогою впровадження інноваційних технологій з метою досягнення поставлених цілей, серед яких отримання

максимально можливого розміру прибутку завдяки максимально повному задоволенню потреб ринка.

Основними положеннями стратегії управління інноваційним потенціалом енергозбереження промислового підприємства є:

1. Декларування політики енергозбереження на підприємстві, що дасть змогу поставити цілі та задачі енергозбереження ті визначити методи їх вирішення.

2. Організація енергоменеджменту на промислових підприємствах, основними елементами якого перш за все повинна стати організація відповідного підрозділу на підприємстві та впровадження системи автоматизованої системи комерційного обліку електроенергії (АСКОЕ).

3. Проведення попереднього а потім більш детального енергоаудиту підприємства, який дасть змогу дати вартісну оцінку втрат топливно-енергетичних ресурсів та підкреслити необхідність їх економії.

4. Впровадження енергозберігаючих заходів на підприємстві, яке включає постійний моніторинг ринку існуючих технологій, пошук інвестиційних ресурсів та розробку інвестиційних проектів та програм.

Практична реалізація всіх приведених вище елементів стратегії управління інноваційним потенціалом енергозбереження призведе до більш ефективного використання енергетичних ресурсів на промислових підприємствах, що в свою чергу підвищить енергоефективність економіки.

Список літератури: 1. Концепция региональной политики энергосбережения. И.А.Немировский, Ю. М. Мацевитый, Н.Г. Ганжа / Энергосбережение· Энергетика ·Энергоаудит, № 3, 2008, с. 43-49. 2. Управленческие резервы при реализации стратегий и программ энергосбережения. Курбатов В.Л. / Проблемы современной экономики № 1(13), 2005. 3. Тарасов Вячеслав Васильевич. Управление инновационным развитием систем энергосбережения в промышленности : Дис. ... канд. экон. наук : 08.00.05 : Орел, 2002 179 с. РГБ ОД, 61:03-8/650-5.